Частична предварителна оценка на въздействието

Институция:	**Нормативен акт:**
Министерство на околната среда и водите	*Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за чистотата на атмосферния въздух*
○ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	● Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: *първо полугодие на 2025г.*
Лице за контакт: Иван Ангелов, директор дирекция „Опазване чистотата на въздуха“; Деница Стоянова-Смилянова, началник на отдел „Емисии и преносни процеси в атмосферата“, дирекция „Опазване чистотата на въздуха“.	**Телефон и ел. поща:** 02 940 6305 angelov@moew.government.bg 02 940 6204 d.stoyanova@moew.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

В Закона за чистотата на атмосферния въздух не са определени компетентните органи по прилагането на новоприето европейско законодателство, влязло в сила през 2024г. и 2025г., и не е установена система от санкции, приложими за нарушенията по това законодателство. Във връзка с установените проблеми е идентифицирана необходимостта от разработване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗИД на ЗЧАВ) , с който да се осигури прилагането на новоприетото законодателство:

- *Регламент (ЕС) 2024/590 на Европейския парламент и на Съвета от 7 февруари 2024 година относно веществата, които нарушават озоновия слой, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1005/2009;*
- *Регламент (ЕС) 2024/573 на Европейския парламент и на Съвета от 7 февруари 2024 година за флуорсъдържащите парникови газове, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 517/2014;*
- *Регламенти за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573:*

- Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2215 на Комисията от 6 септември 2024 година за установяване, съгласно Регламент (ЕС) 2024/573 на Европейския парламент и на Съвета, на минимални изисквания за издаването на сертификати на физически и юридически лица и на условията за взаимно признаване на такива сертификати по отношение на стационарно хладилно, климатично и термопомпено оборудване, оборудване с цикли на Ренкин с органичен работен агент и хладилни устройства на хладилни камиони, хладилни ремаркета, хладилни лекотоварни превозни средства, интермодални контейнери и железопътни вагони, в които са вложени флуорсъдържащи парникови газове или техни алтернативи, и за отмяна на Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2067 на Комисията;

- Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/625 на Комисията от 28 март 2025 година за установяване, в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/573 на Европейския парламент и на Съвета, на минимални изисквания за сертификатите на физически и юридически лица и на условия за взаимното признаване на такива сертификати по отношение на стационарно противопожарно оборудване, съдържащо някои флуорсъдържащи парникови газове или съответните алтернативи, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 304/2008 на Комисията;

- Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/627 на Комисията от 28 март 2025 година за установяване, в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/573 на Европейския парламент и на Съвета, на минимални изисквания за сертификатите на физически лица и на условия за взаимното признаване на такива сертификати по отношение на монтажа, поддръжката или обслужването, ремонта или извеждането от експлоатация на стационарна електрическа комутационна апаратура, съдържаща флуорсъдържащи парникови газове, и възстановяването от стационарна електрическа комутационна апаратура на флуорсъдържащи парникови газове, и за отмяна на Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2066 на Комисията;

- Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/623 на Комисията от 28 март 2025 година за установяване, в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/573 на Европейския парламент и на Съвета, на минимални изисквания за сертификатите на физически лица и на условия за взаимното признаване на такива сертификати по отношение на възстановяването от оборудване на разтворители на базата на флуорсъдържащи парникови газове и за отмяна на Регламент (ЕО) № 306/2008 на Комисията;

- Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1893 на Комисията от 17 септември 2025 г. за установяване, в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/573 на Европейския парламент и на Съвета, на минимални изисквания за удостоверенията за обучение на физически лица и на условия за взаимното признаване на такива удостоверения за обучение по отношение на определено подвижно оборудване, заредено с флуорсъдържащи парникови газове или съответните им алтернативи, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 307/2008 на Комисията.

Проектът на ЗИД на ЗЧАВ е и в изпълнение на *Плана за действие за 2025г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в ЕС* (мярка № 166 от плана);

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Определяне на проблема

Проблем 1. С новия *Регламент (ЕС) 2024/590 относно веществата, които нарушават озоновия слой* са установени изиквания, ограничения и забрани по оношение търговията (вноса, износа, пускането на пазара, доставянето, предоставянето, транзита и пр.) и употребата на вещества, които нарушават озоновия слой, както и по отношение пускането на пазара и пускането в експлоатация на определени продукти и оборудване, които съдържат тези вещества или чиято работа зависи от тях. Тези изисквания в голямата си част преповтарят изискванията на отменения Регламент (ЕО) № 1005/2009, като от новия регламент са отпаднали остарели разпоредби и изключения по прилагането му с изтекъл срок. Предвид това органите, които ще отговарят за прилагането на изисканията на Регламент (ЕС) 2024/590, са същите и със същите функции, както тези, които отговаряха за прилагането на изискванията на отменения Регламент (ЕО) № 1005/2009, разписани в чл.17, ал.4, 6, 7, 12 и 13 от ЗЧАВ.

Не е необходимо въвеждането на национално ниво на допълнителни забрани и ограничения. Допълнителни задължения, с които да се осигури прилагането на регламента, се планира да се въведат на национално ниво посредством промени на съществуващата наредба по чл.17, ал.1 от ЗЧАВ. Тези допълнителни задължения са свързани с въеждането в наредбата на изисквания по отношение на квалификацията на персонала, който извършва дейности по проверка за течове, отстраняването им и извличане на вещества, които нарушават озоновия слой от хладилно, климатично, термопомпено оборудване и противопожарни системи, в изпълнение на чл.21, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2024/590.

Основен проблем, който е идентифициран и се адресира с проекта на ЗИД на ЗЧАВ, е *липсата на пълна система от санкции*, приложими за нарушенията по Регламент (ЕС) 2024/590. Такава система от санкции държавите-членки са задлъжени да установят преди 1-ви януари, 2026г., съгласно изискванията на чл.27, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/590. Необходимо е съществуващата система от санкции да се допълни с новите изисквания по отношение на

имуществените санкции за незаконно производство, внос, износ, пускане на пазара или употреба на вещества, които нарушават озоновия слой, или на продукти и оборудване, които съдържат тези вещества или чието функциониране зависи от тях, съгласно чл.27, параграф 4, ал. 2 от Регламент (ЕС) 2024/590.

Проблем 2. С новия *Регламент (ЕС) 2024/573 за флуорсъдържащите парникови газове* са установени изиквания, ограничения и забрани по оношение търговията (вноса, износа, пускането на пазара, доставянето, предоставянето, транзита и пр.), употребата, възстановяването и последващото третиране (рециклиране, регенериране или унищожаване) на флуорсъдържащи парникови газове, по отношение пускането на пазара, износа, пускането в експлоатация на определени продукти и оборудване, които съдържат тези вещества или чиято работа зависи от тях, както и допълнителни мерки, гарантиращи безопасната работа с алтернативни вещества, които не съдържат флуор. Тези изисквания са разширени спрямо изискванията на отменения Регламент (ЕС) № 517/2014, като са включени допълнителни изисквания по отношение на флуорсъдържащи парникови газове, изброени в раздел 1 от Приложение II, както и на мобилно хладилно, климатично и термопомпено оборудване към тежкотоварни и лекотоварни превозни средства, извънпътна подвижна техника, интермодални контейнери и железопътни вагони, трамваи и въздухоплавателни средства. Предвид, че разширението е свързано с изискания към вещества и оборудване, които са аналогични на вече прилаганите по отношение на флуорсъдържащите парникови газове, изброени в Приложение I, и стационарното хладилно, климатично и термопомпено оборудване, органите, които ще отговарят за прилагането на новите изисканията по Регламент (ЕС) 2024/573 са същите и със същите функции, както тези, които отговарят за прилагането на изискванията на отменения Регламент (ЕС) № 517/2014, разписани в чл.17, ал.5, 6, 7 и 13 от ЗЧАВ. Проверката за съответствието с изискванията за моторните превозни средства, заложени в чл.5, параграфи 1, 3 и 6, и чл.8, параграфи 1 и 3 от Регламент (ЕС) 2024/573 е предвидено да се извършва по установения ред за хладилните устройства на хладилните камиони и ремаркета, както и за климатичното оборудване в моторните превозни средсва, а именно при периодичен преглед за проверка на техническата изправност по реда на наредбата по чл.147, ал.1 от Закона за движението по пътищата. Като изискането за проверките на мобилно оборудване, посочено в чл.5, параграф 3, букви „б“ и „в“ от Регламент (ЕС) 2024/573 влиза в сила от 12 март 2027г., в съответствие с изискванията на чл.5, параграф 5 и чл.8, параграф 5 от същия регламент.

Не е необходимо въвеждането на национално ниво на допълнителни забрани и ограничения. Допълнителни задължения, с които да се осигури прилагането на регламента, се планира да се въведат на национално ниво посредством промени на съществуващата наредба по чл.17, ал.2 от ЗЧАВ. Тези допълнителни задължения са свързани с въеждането в наредбата на изисквания по отношение на прилагането на изискванията по извършването на дейностите по монтаж, сервизно обслужване, поддръжка, ремонт, извеждане от експлоатация, проверка за течове и възстановяване на флуорсъдържащите парникови газове на мобилно хладилно, климатично и термопомпено оборудване към тежкотоварни и лекотоварни превозни средства, извънпътна подвижна техника, интермодални контейнери и железопътни вагони, трамваи и въздухоплавателни средства, както и за събиране на данни за флуорсъдържащите парникови газове от това оборудване.

Основен проблем, който е идентифициран и се адресира с проекта на ЗИД на ЗЧАВ, е *липсата на пълна система от санкции*, приложими за нарушенията по Регламент (ЕС) 2024/573. Такава система от санкции държавите-членки са задлъжени да установят преди 1-ви януари, 2026г., съгласно изискванията на чл.31, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/573. Като е необходимо съществуващата система от санкции да се допълни с новите изисквания по отношение на имуществените санкции за незаконно производство, внос, износ, пускане на пазара или употреба на

флуорсъдържащи парникови газове, или на продукти и оборудване, които съдържат тези газове или чието функциониране зависи от тях, съгласно чл.31, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2024/573.

Проблем 3. С *новите регламенти за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573*, посочени по-горе, се установяват минималните изисквания по отношение сертифицирането и издаването на удотоверения за обучение за физически и юридически лица, в съответствие с чл.10 от регламента. С цел да се осигури прилагането на тези изисквания е необходимо в Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) да се променят съществуващите разпоредби, с които се установяват сертифициращите органи, а именно чл.17б от ЗЧАВ. Предвид, че определените с действащото законодателство сертифициращи органи изпълняват и са в готовност да осигурят изпълнението на новите изисквания на регламентите за изпълнение, свързани основно с издаване на сертификати за извършване на дейности с подходящи алтернативи на флуорсъдържащите парникови газове, то с промените се планира същите да се определят, като сертифициращи органи и по новите регламенти за изпълнение. Тези сертифициращи органи са се доказали през годините като независимси и безпристрастни при извършването на своята дейност.

Въвеждането на национално ниво на допълнителни правила във връзка с реда и начина за издаването на документите за правоспособност (сертификатите) по новите регламенти за изпълнение ще бъде реализирано в съответствие с досега възприетия подход, а именно чрез промени на съществуващата наредба по чл.17, ал.2 от ЗЧАВ – Наредба № 1 от 17 февруари 2017г. за реда и начина за обучение и издаване на документи за правоспособност на лица, извършващи дейности с оборудване, съдържащо флуорсъдържащи парникови газове, както и за документирането и отчитането на емисиите на флуорсъдържащи парникови газове (Обн., ДВ, бр.20 от 2017г.; изм. бр.46 от 2018г., бр.99 от 2020г., бр.18 от 2023г.).

Проблем 4. Друг идентифициран проблем е необходимост от прецизиране на действащи разпоредби в ЗЧАВ, във връзка с изтекъл срок за прилагане на Преходния национален план (чл.9в, ал.2-9 от ЗЧАВ), както и по отношение установяване на конкретни изискания към Националната прогрма за контрол на замърсяването на въздуха (чл.10а от ЗЧАВ).

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Поради своето естество (описано по-горе) проблемите не могат да се решат в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна рамка не позволява решаване на посочените по-горе проблеми, тъй като понастоящем ЗЧАВ не осигурява прилагането на разпоредбите на новите Регламент (ЕС) 2024/590, Регламент (ЕС) 2024/573 – не са определени компетентните органи, не са дефинирани техните права и задължения, нито е установена система от санкции, приложими за нарушенията по регламентите. По отношение на новите регламенти за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573 – не са определени сертифициращите органи, в съответствие с изискванията, заложени в тях.

Това налага изменение на закона, което да отрази промените приети на европейско ниво, чрез въвеждане на мерки за прилагането им и съответно допълнения в административно-наказателните разпоредби.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Република България като държава членка на Европейския съюз има задължението да прилага общоевропейските нормативни изисквания. Регламентите са актове с пряко приложение. Необходимо е в националното законодателство да бъдат въведени мерки за прилагането им.

Задължителните действия включват: определяне на компетентните органи, дефиниране на техните права и задължения и установяване на система от санкции, приложими за нарушенията по новите Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573; определяне на сертифициращите органи по регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Неприложимо.

2. Цели:

Цел 1. Определяне на органите, които ще отговарят за прилагането на изискванията на Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573 и установяване на техните правомощия.

Цел 2. Въвеждане на ефективна система за контрол и санкции, която да покрива 100% от нарушенията на задълженията по Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573, като санкциите са определени по видове нарушения и са съразмерни, възпиращи и приложими от отговорните органи.

Цел 3. Определяне на сертифициращи органи по регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573, посочени в раздел 1. В изпълнение на изискванията на тези регламенти след определянето на сертифициращи органи, същите трябва да установят процедури по издаване, временно отнемане и отменяне на сертификати. Сертифициращите органи са задължени с регламентите и да водят документация за удостоверяване на статута на сертифицираните лица. Такава документация – информационна база данни – те водят и понастоящем, като същата е достъпна на техните интернет страници. По този начин, чрез определянето на сертифициращите органи, ще се гарантира, че са създадени условия за сертифициране на 100% от физическите и юридическите лица, извършващи дейности по монтаж, ремонт, поддръжка, сервизно обслужане, възстановяване или извеждане от експлоатация на оборудване с флуорсъдържащи парникови газове, съгласно изискванията на новите регламенти.

Цел 4. Прецизиране на действащи разпоредби в ЗЧАВ, във връзка с изтекъл срок за прилагане на Преходния национален план (чл.9в, ал.2-9 от ЗЧАВ), както и установяване на конкретни изисквания към Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха (чл.10а от ЗЧАВ).

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Заинтересованите страни са:

- министърът на околната среда и водите – в качеството му на компетентен орган по прилагане на Регламент (ЕС) № 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573;
- директорите на регионалните инспекции по околна среда и води (РИОСВ) към Министерство на околната среда и водите (МОСВ) – в качеството им на контролни органи и органи за надзор на пазара във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) № 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573;
- директорът на Агенция „Митници" към Министерство на финансите – във връзка с прилагането на изискванията към контрола на търговията, заложени в Регламент (ЕС) № 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573;
- директорът на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ към

Министерство на вътрешните работи (МВР) – в качеството му на контролен орган по спазването на изискванията към стационарното противопожарно оборудване на Регламент (ЕС) № 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573 и сертифициращ орган по Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/625;

- министърът на земеделието и храните – във връзка с контрола по прилагането на Регламент (ЕС) № 2024/590 по отношение на използването на метилбромид за карантина и обработка на пратки преди износ и/или за критични нужди;
- министърът на транспорта и съобщенията - във връзка с контрола по прилагането на Регламент (ЕС) № 2024/590 по използването на халони за критични нужди в пожарогасително оборудване във въздухоплавателни средства;
- директорът на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ към Министерство на транспорта и съобщенията (МТС) – във връзка с изпълнението на проверките за съответствието с изискванията за моторните превозни средства заложени в чл.5 и чл.8 от Регламент (ЕС) 2024/573;
- министърът на отбраната – във връзка с контрола по прилагането на Регламент (ЕС) № 2024/590 по използването на халони за критични нужди в пожарогасително оборудване във военни машини и центрове от значение за националната сигурност;
- Министерство на вътрешните работи, общините и кметствата – във връзка с оказване на съдействие на МОСВ и РИОСВ при изпълнение на служебните им задължения във връзка с контрола по Регламент (ЕС) № 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573;
- Българска браншова камара – машиностроене – в качеството им на сертифициращ орган по Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2215;
- Българска браншова камара на енергетиците – в качеството им на сертифициращ орган по Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/627;
- Българска стопанска камара – в качеството им на сертифициращ орган по Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/623;
- предприятията – приблизително 5 581 бр., както следва*****:
  - търговци (вносители и износители) – 201 бр.
  - дистрибутори – 380 бр.
  - ползватели – 1 192 бр.
  - преработватели – 30 бр.
  - оператори – 3 778 бр.

** Информацията за броя на предприятията е взета от Информационната Система за флуорсъдържащите парникови газове и Портала за флуорсъдържащи парникови газове.*

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При вариант „Без действие“ не се въвеждат мерки за прилагане на новите Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573, и регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573, което води до следните дефицити в националното законодателство – ЗЧАВ:

- няма определени компетентни органи, които да отговарят за прилагането на изискванията на Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573 и не са установени техните правомощия;
- липсва ефективна система за контрол и санкции, приложими за нарушенията по Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573;

- няма определени сертифициращи органи по регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573, посочени в раздел 1, от което следва и че липсват условия за сертифициране на 100% от физическите и юридическите лица, извършващи дейности по монтаж, ремонт, поддръжка, сервизно обслужане, възстановяване или извеждане от експлоатация на оборудване с флуорсъдържащи парникови газове, съгласно изискванията на новите регламенти.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Предвид изложеното в раздел "Описание", липсата на санкции и компетенции във връзка с осигуряване прилагането на новите изисквания по Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573, и регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573, няма да доведе до положително въздействие в икономически, социален и екологичен план, по отношение на заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Невъзможността за осигуряване прилагането на новите регламенти ще доведе до негативни последици за старната ни, включително стартиране процедура за нарушение. Следователно въздействието от този вариант би могло да се определи като отрицателно във всички аспекти и по отношение на всички заинтересовани страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: неприложимо.

Въздействия върху малките и средните предприятия: няма.

Административна тежест: няма.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Въвеждане на мерки за прилагане на новите регламенти чрез изготвяне на проект на ЗИД на ЗЧАВ"

Описание:

Изпълнението на този вариант ще доведе до:

- осигуряване на съответствие с изискванията на европейското законодателство, посредством:
- идентифициране на компетентни органи, които да отговарят за прилагането на изискванията на Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573.

Изискванията на Регламент (ЕС) 2024/590 в голямата си част преповтарят изискванията на отменения Регламент (ЕО) № 1005/2009, като от новия регламент са отпаднали остарели разпоредби и изключения по прилагането му с изтекъл срок. Предвид това органите, които ще отговарят за прилагането на изискванията на Регламент (ЕС) 2024/590 са същите и със същите функции, като тези, които отговаряха за прилагането на изискванията на отменения Регламент (ЕО) № 1005/2009, разписани в чл.17, ал.4, 6, 7, 12 и 13 от ЗЧАВ.

Изискванията на Регламент (ЕС) 2024/573 са разширени спрямо изискванията на отменения Регламент (ЕС) № 517/2014, като са включени допълнителни изисквания по отношение на флуорсъдържащи парникови газове, изброени в раздел 1 от Приложение II, както и на мобилно хладилно, климатично и термопомпено оборудване към тежкотоварни и лекотоварни превозни средства, извънпътна подвижна техника, интермодални контейнери и железопътни вагони, трамваи

и въздухоплавателни средства. Предвид, че разширението е свързано с изискания към вещества и оборудване, които са аналогични на вече прилаганите по отношение на флуорсъдържащите парникови газове, изброени в Приложение I, и на стационарното хладилно, климатично и термопомпено оборудване, органите, които ще отговарят за прилагането на новите изискванията по Регламент (ЕС) 2024/573 са същите и със същите функции, както тези, които отговарят за прилагането на изискванията на отменения Регламент (ЕС) № 517/2014, разписани в чл.17, ал.5, 6, 7 и 13 от ЗЧАВ.

Проверката за съответствието с изискванията за моторните превозни средства, заложени в чл.5, параграфи 1, 3 и 6, и чл. 8, параграфи 1 и 3 от Регламент (ЕС) 2024/573 е предвидено да се извършва по установения ред за хладилните устройства на хладилните камиони и ремаркета, както и за климатичното оборудване в моторните превозни средства, а именно при периодичен преглед за проверка на техническата изправност по реда на наредбата по чл.147, ал.1 от Закона за движението по пътищата. Като изискването за проверките на мобилно оборудване, посочено в чл.5, параграф 3, букви „б“ и „в“ от Регламент (ЕС) 2024/573 влиза в сила от 12 март 2027г., в съответствие с изискванията на чл.5, параграф 5 и чл.8, параграф 5 от същия регламент.

От гореизложеното следва, че организационната и експертна структура, необходима за упражняването на правомощията по двата основни регламента е вече налична, като правомощията на тази структура ще бъдат същите, като по прилагането на отменените регламенти.

Предвид намаляването на изискванията по Регламент (ЕС) 2024/590 и разширяването на изискванията по Регламент (ЕС) 2024/573, които на практика засягат контрола на едно и също оборудване – стационарно и мобилно хладилно, климатично и термопомпено оборудване и стационарно противопожарно оборудване (флуорсъдържащите парникови газове по Регламент (ЕС) 2024/573 се използват в посоченото оборудване като алтернатива на забранените вещества, които нарушават озоновия слой по Регламент (ЕС) 2024/590), административният и бюджетният ефект за съответните институции, посочени с техните компетенции в раздел 3, ще е минимален.

- създаване на ефективна система за контрол и санкции, приложими за нарушенията по Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573. Задължението за създаване на такава система от санкции е със срок до 31-ви декември, 2025г., съгласно изискванията на чл.27, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/590 и чл.31, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/573.

Съществуващата система от санкции по двата регламента, разписана в чл.33а, 33б, 34и, 34к и 34л от ЗЧАВ е оценена като отговаряща на изискванията към санкциите, установени в чл.27 от Регламент (ЕС) 2024/590 и чл.31 от Регламент (ЕС) 2024/573. Санкциите, които са установени в действащото законодателство са ефективни, пропорционални и възпиращи, като същите са съобразени с естеството и тежестта на нарушението, отчитат вредата за околната среда и населението, предходните нарушения и финансовия аспект за предприятието нарушител. Освен административни имуществени санкции се прилаг,ат и принудителни административни мерки. Необходимо е съществуващата система от санкции да се допълни с новите изисквания по отношение на имуществените санкции за незаконно производство, внос, износ, пускане на пазара или употреба на вещества, които нарушават озоновия слой и флуорсъдържащи парникови газове, или на продукти и оборудване, които съдържат тези газове или чието функциониране зависи от тях, съгласно чл.27, пар.4, ал.2 от Регламент (ЕС) 2024/590 и чл.31, пар.4 от Регламент (ЕС) 2024/573. Допълненията, които да съответстват на новите изисквания, е предвидено да се направят към съществуващите имуществени санкции по чл.34и, ал.1 и 7 от ЗЧАВ, като в съответствие с посочените нови изисквания на регламентите е планирано да се заложи максималният размер на имуществената санкция да е пет пъти пазарната стойност на съответните газове, продукти или оборудване. Минималният размер на санкциите по чл.34и, ал.1 и 7 от ЗЧАВ остава същият. Предвидено е също създаването на нов чл.34л' от ЗЧАВ изискващ в случаите на повторно нарушение, извършено в рамките на пет години, глобите, съответно имуществените санкции по чл.34и, ал.1 и 7 да се налагат в двоен размер. Останалите действащи санкции по чл.33а, 33б, 34и, 34к и 34л от ЗЧАВ ще бъдат променени, така че позоваванията на отменените регламенти да бъдат заменени със съответстващите им позовавания на новите Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573.

- определяне на сертифициращи органи по регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573, посочени в раздел 1, като по този начин се създават условия за сертифициране на 100% от физическите и юридическите лица, извършващи дейности по монтаж, ремонт, поддръжка, сервизно обслужване, възстановяване или извеждане от експлоатация на оборудване с флуорсъдържащи парникови газове, съгласно изискванията на новите регламенти.
- актуализиране и прецизиране на действащи разпоредби на ЗЧАВ, включително заличаване на неработещи разпоредби. Промените включват отмяна на неработещи разпоредби в ЗЧАВ, във връзка с изтекъл срок за прилагане на Преходния национален план (чл.9в, ал.2-9 от ЗЧАВ), както и установяване на конкретни изискания към Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха (чл.10а от ЗЧАВ) – изискване за приемането ѝ, определяне на нейната цел, изисквания за нейното отчитане и актуализиране.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Директни въздействия върху околната среда:

Генерираните ползи за околната среда са свързани с осигуряване възможност за прилагане на новите Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573, и регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573, чиято цел е намаляване на търговията и употребата на флуорсъдържащи парникови газове (ФПГ) и вещества, които нарушават озоновия слой (ВНОС), както и на продукти и оборудване, които съдържат или чието функциониране зависи от тях. Ползите са за околната среда – във връзка с нарушаването на озоновия слой и изменението на климата.

Преки социални въздействия:

Чрез осигуряване прилагането на Регламентите се постига защита на човешкото здраве и екосистемите. Ограничаването или забраняването на търговията и използването на ФПГ и ВНОС ще се помогне да се намали търсенето и търговията, и ще се стимулира прехода към алтернативни вещества, които са по-щадящи за околната среда и климата. Прилагат се мерки за контрол с цел прекратяване или ограничаване във времето на употребата на продукти и оборудване, които съдържат или чието функциониране зависи от ФПГ и ВНОС, и междувременно се установява контрол за продуктите и процесите, които се запазват.

Положителни икономически въздействия:

Създават се условия за ефективен контрол по прилагането на новите Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573, който ще бъде от пряка полза за предприятията (вносители, износители, дистрибутори, ползватели, преработватели и оператори), които спазват техните изисквания, като ще се намалят икономическите загуби за тях от нелоялна конкуренция.

От влизането в сила на ЗИД на ЗЧАВ контролът и системата от санкции по прилагането на новите Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573 ще са ясно дефинирани със съответните препратки към новите изисквания, докато към момента в ЗЧАВ са заложени изисквания, свързани с отменените Регламент (ЕО) № 1005/2009 и Регламент (ЕС) № 517/2014. По този начин ще се покрие на 100% контрола и санкционирането на нарушителите по новите регламенти и няма да има предпоставки, като до сега, за обжалване на санкции, наложени във връзка с отменено законодателство.

С определянето на сертифициращи органи по регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573, посочени в раздел 1, ще се създадат условия за прилагането на изискванията им, като по този начин от датата на влизането в сила на ЗИД на ЗЧАВ ще се осигури сертифицирането на 100% от физическите и юридическите лица, извършващи дейности по монтаж, ремонт, поддръжка, сервизно обслужане, възстановяване или извеждане от експлоатация на оборудване с флуорсъдържащи парникови газове, съгласно изискванията на новите регламенти.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се очакват значителни отрицателни икономически, социални и екологични въздействия.

Организационната и експертна структура, необходима за упражняването на правомощията по двата основни регламента е вече налична, като правомощията на тази структура ще бъдат същите, като по прилагането на отменените Регламент (ЕО) № 1005/2009 и Регламент (ЕС) № 517/2014.

От гореизложеното описание на Вариант 2 следва, че няма да има промяна във функциите на компентните органи по прилагането на изискванията на новите Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573 – МОСВ, РИОСВ, Агенция „Митници" (АМ), Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ (ГДПБЗН) към МВР, Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ (ИАА) към МТС, Министерство на земеделието и храните, Министерство на отбраната. Тяхната функция е аналогична с досегашната им по прилагането на отменените Регламент (ЕО) № 1005/2009 и Регламент (ЕС) № 517/2014. С проекта на ЗИД на ЗЧАВ се разширяват вече съществуващите правомощия, така че да обхванат и новите допълнителни изисквания по отношение на флуорсъдържащи парникови газове, изброени в раздел 1 от Приложение II, както и на мобилно хладилно, климатично и термопомпено оборудване към тежкотоварни и лекотоварни превозни средства, извънпътна подвижна техника, интермодални контейнери и железопътни вагони, трамваи и въздухоплавателни средства. Административната тежест по отношение на контролните органи по прилагането на новия Регламент (ЕС) 2024/573 – РИОСВ, АМ, ГДПБЗН към МВР, ИАА към МТС ще се увеличи, във връзка с контрола по изпълнението на новите изисквания на регламента, което до известна степен ще бъде компенсирано от намалелите изискания по новия Регламент (ЕС) 2024/590. В тази връзка организационната и експертната структура, която е необходима по прилагането на изискванията на новите регламенти е вече налична, като не се очаква значително въздействие върху нейния бюджет, предвид че и към настоящия момент тези органи отговарят на изскванията за контрол по прилагането на отменените регламенти.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Не се планира с проекта на ЗИД на ЗЧАВ вменяване на допълнителни задължения (процедури и регистри) за малките и средни предприятия (МСП), извън вменените вече с Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573, и регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573.

С Регламент (ЕС) 2024/590 не се предвиждат нови задължения за МСП, различни от вече установените с Регламент (ЕО) № 1005/2009.

Новите задължения, които възникват за бизнеса, който на територията на България е представен от МСП, произлизат от влязлото в сила европейско законодателство – новия Регламент (ЕС) 2024/573, както и новите регламенти за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573. Те са свързани основно с осъществяване на: проверки за течовове на новото оборудване, което попада в обхвата на Регламент (ЕС) 2024/573; предприятията, които изършват дейности по проверки за течове, възстановяване на газове, монтаж, сервизно обслужване, поодръжка, ремонт и извеждане от експлатация на оборудването, попадащо обхвата на чл.10, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/573, подлежат на издаване на нови документи за правоспособност – сертификати, удостоверения за обучение. С чл.26 от Регламент (ЕС) 2024/573 отчетността на предприятията е разширена, така че да обхваща новите изисквания на регламента. Отчетите се представят от МСП посредством доклади до Европейската комисия чрез портала за флуорсъдържащи парникови газове, който е създаден и се поддържа от Комисията, в изпълнение на чл.20 и 26 от Регламент (ЕС) 2024/573. Въздействието на тези нови задължения върху бизнеса е оценено с оценката на въздействие на Европейската комисия, представена с проекта на Регламент за флуорсъдържащите парникови газове.

Административна тежест:

Размерът на санкциите за нарушенията по новите Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573 ще се запази същия, като този по отменените Регламент (ЕО) № 1005/2009 и Регламент (ЕС) № 517/2014, предвид че упражняваният до момента контрол на МСП показва, че те са ефективни, пропорционални и възпиращи, като същите са съобразени с естеството и тежестта на нарушението, и отчитат вредата за околната среда и населението. Единственото по-различно за бизнеса е въвеждането на максимален размер на имуществената санкция за незаконно производство, внос, износ, пускане на пазара или употреба на вещества, които нарушават озоновия слой и флуорсъдържащи парникови газове, или на продукти и оборудване, които съдържат тези газове или чието функциониране зависи от тях, в съответствие с изискванията на чл.27, пар.4, ал.2 от Регламент (ЕС) 2024/590 и чл.31, пар.4 от Регламент (ЕС) 2024/573 – пет пъти пазарната стойност на съотетните газове, проукти или оборудване. Този мксимален размер на санкцията няма да окаже негативно влияние – допълнителна административна тежест – върху МСП, а по-скоро се очаква да има възпиращ ефект и да доведе до налагането на санкции, които са пропорционални на извършените нарушения.

Сертифициращите органи са задължени с регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573, посочени в раздел 1, да водят документация за удостоверяване на статута на сертифицираните лица. Такава документация – информационна база данни – те водят и понастоящем, като същата е достъпна на техните интернет страници. Следователно изискването за водене на документация няма да доведе до допълнително натоварване на бизнеса.

Предвид гореизложеното с новия Регламент (ЕС) 2024/573 и новите регламенти за изпълнение към него (виж раздел 1) административната тежест върху МСП се увеличава, особено с изискванията за издаване на нови сертификати. Във връзка с намаляването на ефекта от увеличената административна тежест в чл.10, пар.9 от Регламент (ЕС) 2024/573 е заложено изискване физическите лица да подновят документите си за правоспособност, издадени съгласно Регламент (ЕС) № 517/2014, посредством преминаване на опреснителни курсове за обучение или процес на оценяване, до 12 март 2029г.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

	Вариант „Без действие“	**Вариант 1**
Цел 1. Определяне на органите, които ще отговарят за прилагането на изисканията на Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573 и установяване на техните правомощия.		
Ефективност	3	1
Ефикасност	3	1

Съгласуваност	3	1
Цел 2. Въвеждане на ефективна система за контрол и санкции, която да покрива 100% от нарушенията на задълженията по Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573.		
Ефективност	3	2
Ефикасност	3	2
Съгласуваност	3	1
Цел 3. Определяне на сертифициращи органи по регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573		
Ефективност	3	1
Ефикасност	3	1
Съгласуваност	3	1
Цел 4. Прецизиране на действащи разпоредби в ЗЧАВ		
Ефективност	3	2
Ефикасност	3	2
Съгласуваност	3	2

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.
1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:
ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;
ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;
съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

Вариант 2 „Въвеждане на мерки за прилагане на новите регламенти чрез изготвяне на проект на ЗИД на ЗЧАВ“.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- (•) Ще се увеличи
- ( ) Ще се намали
- ( ) Няма ефект

По Проблеми 1, 2 и 4 не се очаква да се увеличи административната тежест за бизнеса.

Съществуващата система от санкции ще се допълни с новите изисквания по отношение на имуществените санкции за незаконно производство, внос, износ, пускане на пазара или употреба на вещества, които нарушават озоновия слой и флуорсъдържащи парникови газове, или на продукти и оборудване, които съдържат тези газове или чието функциониране зависи от тях, съгласно чл.27, пар.4, ал.2 от Регламент (ЕС) 2024/590 и чл.31, пар.4 от Регламент (ЕС) 2024/573. Това допълнение

на практика няма да доведе до съществени промени в санкциите, установени в действащото законодателство, които са оценени като ефекивни, пропорционални и възпиращи.

По Проблем 3 се очаква да се увеличи административната тежест върху бизнеса от прилагането на Вариант 2 и то конкретно с прилагането на чл.10 от новия Регламент (ЕС) 2024/573 и новите регламенти за изпълнение към него (виж раздел 1), а не с текстовете на проекта на ЗИД на ЗЧАВ, чиято цел е единствено осигуряване прилагането на тези регламенти. Това увеличаване е най-вече във връзка с изискването за издаване на нови документи за правоспособност (сертификати). С цел намаляването на ефекта от увеличената административна тежест в чл.10, пар.9 от Регламент (ЕС) 2024/573 е заложено изискване физическите лица да подновят документите си за правоспособност, издадени съгласно Регламент (ЕС) № 517/2014, посредством преминаване на опреснителни курсове за обучение или процес на оценяване, до 12 март 2029г.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

С проекта на ЗИД на ЗЧАВ не се планира създаването на нови или промяната на съществуващи регулаторни режими.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

◉ Актът засяга пряко МСП

○ Актът не засяга МСП

Въздействието върху МСП е положително, защото създава еднакви условия за прилагане, контрол и санкциониране при неизпълнение на новите Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573, и регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573, като по този начин предотвратява създаването на нелоялна конкуренция и дъмпинг.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не се очакват рискове от прилагането на препоръчителния вариант.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Предстои провеждане на обществени консултации по реда на ЗНА, чрез публикуване на законопроекта на Портала за обществени консултации, на интернет страницата на МОСВ за срок от 30 дни и изпращането му за междуведомствено съгласуване с всички министерства по реда на чл. 32 от УПМСНА.

- Портала за обществени консултации съгласно чл. 26 от ЗНА, и
- Интернет страницата на МОСВ (https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/obstestveni-obsujdaniya/).

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

◉ Да

○ Не

Конкретните изисквания, произтичащи от Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573, и регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573, са описани в раздел 1 от настоящата оценка. На равнище ЕС са извършени оценки на въздействието при приемането на тези регламенти, като те са приложени в раздел 10.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

st08042-ad03.en22.docx

st08048-ad03.en22.docx

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Проектът е разработен от МРГ с представители на следните институции: Министерство на околната среда и водите, Министерство на финансите и Министерство на вътрешните работи.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Иван Ангелов, директор на дирекция „Опазване чистотата на въздуха“

21.10.2025 г.

X Заповед КЧ-132/16.10.202...

Signed by: Denitsa Stoilova Stoyanova-Smilyanova

ИВАН АНГЕЛОВ
Директор на дирекция „Опазване чистотата на въздуха“